

!!!

Da vi en morgen i forrige uke hørte om forsøk på jernbanesprengning både i selve Oslo og byens nærmeste omegn, hadde de aller fleste meget vanskelig for å finne en plausibel forklaring. Det hele var jo ubetinget formålsløst, hvis man da ikke ville regne noen hundre ødelagte vindusruter for et brukbart resultat. Så kom Aulabrannen, fullstendig like hensiktsløs og ute idé. Ja, man kunne jo meget lett ha risikert at hele Domus Media var strøket med og at brannen derfra kunne bredt seg til de andre Universitetsbygninger. Vår kamp har hele tiden vært ført med åndelige våpen, og med de kampmidler som står til denne forsvarsmåtes disposisjon. Når man i andre okkuperte land sprengte jernbanestasjoner, og tilbakeerobret byer fra tyskerne, så var det militære bedrifter, ofte av betydelig verdi i øyeblikket. Men vår kamp gjalt ikke bare nuet. Den pekte også utover mot framtiden, og innebar bud om en demokratisk ånd som også etter krigen vil gjøre seg gjeldende med samme styrke dersom vi virkelig skal ha håp om å gå mot en lysere fremtid. Norges kamp har av den grunn også befydd meget ute i verden. Ikke minst for det unge Amerika, som i den har sett et løfterikt vitnesbyrd om livskraften i det demokrati de også håpet fullstendig å realisere i sitt eget land. Fra Korgen har vi gjentatte ganger fått oppfordring til å opptre besindig og aldri gjøre noe som tyskerne og quislingene kunne bruke som påskudd til å skjerpe sin terror mot norske borgere. Stort sett må vi også si at det i våre rekker har hersket en mønsterverdig disiplin, og forståelse av kampens art og betydning. Så disse to meningsfulle aksjoner, jernbanesprengningen og Aulabrannen, kom i høyeste grad overraskende på oss alle. At de ikke var utført av nordmenn ble etter hvert den eneste mulige forklaring. Men med hvilken hensikt hadde tyskerne og quislingene satt dem i verk? Vi slapp å vente så lenge med svaret. Om formiddagen den 30. november kom det politisoldater i gevær utenfor Universitetet og Universitetsbiblioteket, Det deichmanske Bibliotek, Rikshospitalet og alle steder hvor studenter kunne tenkes å være samlet. Fra alle kanter kom angrepet, en strategisk konsentrasjon, som det heter i tysk militærpråk. Mange hundre mann i våpen mot en flokk ubevæpnede, arbeidende norske studenter, hvorav tredje avdelings medisinerer satt ved eksamensbordet. Seierrike tyske herrefolk, du som alltid opptre og handler i kulturens navn, kan du nå i den ellefte time virkelig ikke finne noen annen måte hvorpå du kan manifestere din overmakt enn ved forsøket på å ødelegge den fornemste kulturinstitusjon i et lite folk? Våpnmaktens triumf over intelligensen, sier du skrytende. Det er sant, det ser slik ut i øyeblikket. Men når den dag kommer at du får oppleve hvor sørgelig feil du tok, bør det heller ikke undre deg om de store verdier du så overmodig fornekter heller ikke blir til nevneverdig hjelp og trøst for deg selv. Og du, ^{Ull} Quisling, som jatter med dine overordnede og bruker ord du ikke ^{ekke} forstår betydningen av, som dette evindelige "høysinn" etter hver utført ødelæggelse, engstas du aldri et øyeblikk for den verdige blodskyld du samler over ditt hode?

Nå skjønner vi meningen med de sabotasjehandlingene Aftenposten skrekk så høyt om. De var påskudd til det som hendte den 30. november, laget for anledningen, og så forsiktig utført at enhver skade øyeblikkelig kunne repareres, selv på en søndag. Studentenes protestskrivelse mot de nazistiske overgrep var årsaken. Skjønt den på ingen måte var rettet mot okkupasjonsmakten, men var et rent internt norsk anliggende, fant tyskerne likevel å burde mobilisere sin krigsstyrke mot Universitetet. Vi kunne nevne Haagerkonvensjonens uttrykkelige bestemmelser mot denslags inngrep fra okkupasjonsmaktens side. Men det er så mange ganger bevist at tyskerne overhode ikke respekterer traktater og konvensjoner, at denslags henvisninger er overflødige. Man må ha mot til analfabetisme, har Hitler en gang sagt, og man må riktignok innrømme at dette mot er stort. I denne forbindelse ligger det for øvrig nær å spørre hvilke oppgaver det såkalte kulturdepartementet skal ha i et land uten Universitet, med rudimenter tilbake av den høyere skole, uten et eneste tidsskrift og en leseverdig avis; jo, dette

departement er i sannhet en glimrende institusjon i den nazistiske kulturismes hender. Tysklands nye våpen skulle jo ramme England, og så treffer det isteden et av de minste av de okkuperte land. Men vi kjenner jo taktikken, den å kaste seg med hele sin styrke over den svakaste i håp om derved å vinne fordeler i kampen mot den sterkere. Aftenposten, denne avis som all tid lar seg benytte til alt, begynte selvsagt å fable om den klikk ved Universitetet som var opphavet til obstruksjon og sabotasje, for å skaffe også denne nye voldshandling det skjær av lovlighet den er så fullstendig blottet for. Hvorfor ikke da finne og straffe de skyldige? Selvsagt fordi det ingen skyldige er, eller fordi de alle har den samme skyld å ha protestert mot nazifiseringen av vårt Universitet, av den høyskole som fremfor noen annen institusjon har vært liberalismens og menneskerettens talsmann i landet. I øyeblikket høres det kanskje som fraser, men historien kan bekrefte det, og framtiden vil også engang stadfeste at selv denne martyrdom for en overbevisning bær frukt. Men dagens mest føynefallende resultat og sterkeste følte virkning er sorgen og fortvilelsen i de mange hundre hjem som er rammet. Blomsten av Norges ungdom er dømt til deportasjon, og hvilket arbeid de i Tyskland vil bli satt til kan man med letthet forestille seg. Den fryktelige verden Hitler truet med å etterlate hvis han tapte, skal vi sannsynligvis nå få oppleve. Og Gud alene vet hvor meget det er tilbake både hos oss og andre når Tyskland til slutt må gi opp. Men til de allierte makter må vi si så inntrengende vi kan: gjør denne avslutning så kort som mulig. Tiden er kommet da hver dag kan bety et skjebnesvangert slag for det okkuperte Europa. Og vi har ikke mer å miste.

SOVJET-RUSSLANDS KRIGSPOTENTIAL.

Vi har mottatt:

En artikkel i Aftenposten 17/11 1943 kunne det være fristende å imøte gå. Av begrunnet frykt for å bli refusert og før at forfatteren "byråsjef" Georg Lund skulle forbli helt uvitende om sine statistiske villfarelser, sendes oppsettet til Deres blad i håp om opptaking.

Herr Georg Lund.

Deres beregninger vedrørende Russlands stridsdyktige krefter skal stå upåtalet inntil De kommer til "den totale mobiliserbare mannlige befolkning årskl. 16 - 44 år" som De setter til 30.316.000. Herfra trekker De, på grunnlag av tyske oppgaver som vi forutsetningsvis antar er riktige, 25 millioner i fanger, drepte, invalider, sårede, uunnværlige i industri, landbruk etc. Til rest står 7.316.000. Her er Deres beregninger bevisst gale. Ifølge de samme tyske oppgaver som De baserer Deres beregninger på, opererte den russiske armé fra høsten 1941 av både med guttunger og overåringene. Disse må utgjøre en ganske betydelig prosent av de 23 millioner som ifølge de tyske oppgaver er satt ut av spillet. En statistisk beregning som er bygget på vilkårlig opplysningsmateriale, må iallfall ta seg dette materiale helt etterrettelig.

Enhver som har fulgt de tyske oppgaver over fiendens tap må imidlertid vite hvor løst fundert og hvor uhyre overdrøvelse de er. Dermed er ikke sagt at de russiske oppgaver er helt sannferdige. Men man er vel ikke langt fra sannheten ved å si at Russland har bedre "råd" til å legge sine egne tap på bordet, og i det hele ikke behøver å ta de samme propagandemessige hensyn som sin motstander. Tyskland har eksempelvis operert med noen senkningstall vedrørende de alliertes krigs- og handelsmarine som hver gang de offentliggjøres, vekker munterhet i de alliertes leir. Det viser seg nå at de allierte disponerer en flåte som er større enn ved krigens begynnelse og som takket være den amerikanske nybygning vokser meget raskt. Slaget om havene har Tyskland også ifølge egne offentliggjorte senkningstall de siste måneder tapt, sin propaganda til tross.

I stedet for å foreta en beregning som statistisk sett henger i luften og som fornufmessig strider mot all logikk, ville det være bedre om man ved vurderingen av Russlands krigspotential fremla andre tall, som på en langt grundigere måte belyser disse forhold.

Antallet av fødte i Russland var i årene 1926-28 14.243.000. Der fødes normalt flere gutter enn piker, men når de oppvoksende årganger når vernepliktig alder kan forholdet settes til 50:50. Uten hensyn til avgangen blir altså antallet av russiske gutter som i årene 1943 til 1945 rykker opp i vernepliktig alder 7.121.500. De tilsvarende tall for Tyskland er: Fødte i den nevnte treårsperiode 3.462.000, halvdel herav 1.731.000. Tas der på grunn av mindre gode sunnhetstilstander i Russland enn i Tyskland hensyn til en dobbelt så stor dødelighet i førstnevnte (20 %) som i sistnevnte (10 %) land, kommer en for Russlands vedkommende til 5.697.000 nye rekrutter, for Tysklands til 1.385.000.

Det er disse tall som bør trekkes fram, hr. Georg Lund.

Disse notater er ikke fremkommet på grunn av noen sympati for Russland, men for å gi et lite bidrag til å korrigere Deres artikkel, som i uhyrlig grad fortegner den russiske krigspotential.

Det er slike falsknerier som til slutt vil stille folk som Dem selv og hele det tyske folk overfor den uforklarlige og for Deres åndsfeller smertelige kjennsgjerning at det tyske folk ikke lenger kan holde stand.

Hvis Deres oppgaver var riktige ville de russiske tropper umulig ha kunnet gjøre den innsats de har. Eller skal det forstås slik at det er gutter og oldinger på krykker som har drevet tyskerne 1000 km tilbake i løpet av 10 måneder? I sannhet et bebrovelig bilde av den tyske kampånd!

En innstilling som har frembrakt Deres artikkel er skyld i at Tyskland når det om noen tid har tappt krigen, vil føle bedrageriet fra sine ledes side dobbelt så stort. Og den samme innstilling er skyld i at det nåværende Tyskland åndelig sett for lengst har mistet enhver berettigelse til å spille noen rolle i en opplyst verden.

NORGE OG KRIGSFORBRYTERNE

I forbindelse med utnevnelsen av Andreas Aulie til rikspolitisjef og øverste sjef for hele det norske politi etter krigen opplyses det fra London at arbeidet med organiseringen av en norsk politistyrke utenfor hjemlandet pågår for full kraft. Norge treffer alle forberedelser for å sette i verk de bestemmelser om avstraffelse av krigsforbrytterne som ble vedtatt på Moskva-konferansen. De forbrytterne tyske borgere og quislinger har begått i Norge regnes av norsk lov. Den norske straffelov er skjerpnet på flere punkter og innsamlingen av bevismateriale er i full gang. Terboven, Quisling og Rediess har gjennom sine uttalelser fjernet enhver tvil om sin skyld for mordene på norske borgere, men også de som har vært medvirkende vil bli ansett som medansvarlige. Den norske regjering sitter inne med navn på de fleste av dem som har drevet tortur i fengsler og konsentrasjonsleire, og det er opprettet et eget kontor i London som arbeider med å samle bevismateriale for oppgjørets dag. Utnevnelsen av Rikspolitisjef allerede nå skyldes ønsket om å ha en centralisert politiledelse i Norge allerede fra første dag, slik at det altså blir det norske politis umiddelbare oppgave å sørge for ro og orden, så snart tyskerne og quislingene takker av.

NYHETENE

Italia. Dagens allierte kommunike fra Italia melder at den 8. arme etter å være trengt gjennom de tyske forsvarslinjer i Øst-Italia fortsetter sin fremgang nordover. De tyske styrker er på full retrett, tross for at de stadig tilkaller forsterkninger. Tyskerne forsøker å sinke de alliertes fremrykning ved minelegninger av deterræng, de tvinges til å trekke seg bort fra og de britiske tropper holder på å renske opp i motstanderens forsvarsentra. Avskorrespondentene melder om fortsatte hårde kamper, og i går ble over 1000 tyskere tatt til fan-

ge i dette avsnitt. Allierte fly understøtter operasjonene til lands virkningsfullt. I dag har 8. arme inntatt San Giovanni som ligger nord for Sangro 3 km fra kysten. Om 5. armés operasjoner melder dagens kommunike at tyske motangrep er slått tilbake med store tap for fienden.

Stormaktsmøtet. President Roosevelt, premierminister Churchill og marskalk Chiang-kai-shek har vært samlet til et møte i Kalro, og de første meldinger om drøftelsen er allerede kommet. Spesielt var problemer som vedrørte det fjerne Østen blitt behandlet, og beslutning ble tatt om at Japan skal fratres alle de territorier de urrettmessig har tilnnet seg i løpet av de siste år. Blandt annet skal Formosa gis tilbake til Kina, og man ventet at et uavhengig Korea blir opprettet.

Møtet er blitt livlig kommentert i den utenlandske presse. Således hadde New York Times, som vanlig pleier å inneholde en 7-8 ledere av forskjellig innhold, i dag hele ledesiden fylt med stoff fra konferansen. Præsson betegner konferansen som en historisk begivenhet av virkelige dimensjoner, og som et betydelig skritt fremover i retning mot sår og rettferdighet etter fredsslutningen. Chiang-Kai-shek er fløyet tilbake til Kina, mens Churchill og Roosevelt er avreist med ukjent bestemt sessted.

Flyangrep. Det allierte kommunike fra Alger melder i dag om et kraftig angrep mot havnebyen Marseille. Store styrker av amerikanske flygende festninger med base i Nordafrika rettet angrepet, som er det første mot denne byen. En ny ubåthavn har vært under bygning i flere måneder og var nå på det nærmeste ferdig, og det var dehn som ble bombet. Om resultatet foreligger ennå ikke nærmere enkeltheter.

Meldinger om resultatene av angrepet på flåtehavnen Toulon siste torsdag foreligger nå. 5 fiendtlige krigsfartøyer ble senket, og sannsynligvis ble 5 andre også gjort ubrukbare. En hel del fikk omfattende skader. Angrepet mot Toulon betegnes som det kraftigste som er rettet mot fiendens flåte, og det lå en hel mengde ubåter og andre fartøyer på havnen ved angrepet.

I går foretok britiske bombefly forskjellige toktor mot mål i Vest-Tyskland, mot Holland og Belgia.

Noen få tyske fly var over Sydøst-England i natt, et av dem ble skutt ned over Kanalen. - Solingen er angrepet for annen gang på 48 timer av flygende festninger og liberators.

Russland. Etter at Kerosten ble gjentatt av de tyske tropper, har trykket vest for Kiev tatt noe av, men de tyske motangrep ventet snart å komme i gang igjen. - Ved Cherkassy har russerne stridit sitt bruhode. I Hviterussland fortsetter den russiske fremrykning i retning av Mosyr og Kolenkovijsji. - Ved Smolensk er kampene blussert opp igjen, og det meldes at russerne har sett inn 20 divisjoner mot de tyske stillinger der. - Inne i Dnjepn-buen fortsetter heftige kamper, og russerne har hatt en del fremgang.

USAs marinedepartement melder om tapet av et hangarskip den 24. november i slaget ved Gilbertøyene. Det var det eneste skip som gikk tapt i dette slag.

Aksjonen mot Universitetet. Deportasjonen av de norske studentene har vakt til live de sterkeste følelser i hele den fri verden. Den svenske regjering har innlagt en skarp protest hos den tyske sendemann i Stockholm og henstiller inntrængende til den tyske regjering å innstille sin aksjon mot studenter og lærere. En rekke studentorganisasjoner i Sverige har på massemøter uttalt sin avsky over denne terroraksjon. Også danske akademikere i Sverige gir sin tilslutning til protestene. Hele den svenske presse er fylt av hamdrende artikler mot tyskernes overgrep.